

61 . Roșiori | Comuna: Dulcești | Județ: Neamț | Punct: Țarina Veche/La Humărie | Anul: 2022**Anul:** 2022**Cod RAN:** 122533.01**Perioade:** Protoistorie, Antichitate**Epoci:** La Tène, Epoca romană, Epoca romano-bizantină**Tipuri sit:** locuire, descoperire izolată**Autori:** Costin Croitoru, Vasile Diaconu, George-Dan Hânceanu**Instituții:** Muzeul Brăilei „Carol I”, Complexul Muzeal Național Neamț, Complexul Muzeal Național Neamț**Nr. autorizație:** 116**Data autorizației:** 2022-03-18**Raport de cercetare arheologică de la Roșiori, com. Dulcești, jud. Neamț, Punct: Țarina Veche/La Humărie****Rezumat**

În campania anului 2022, cercetarea arheologică s-a concentrat pe latura de nord a sitului, cu scopul identificării limitei de locuire. În paralel, investigația arheologică a avut în vedere sondarea buzei prăbușite a terasei, pe care se află situl, cu scopul „salvării vestigiilor”. Prin urmare, secțiunea S.XX a fost deschisă în partea de nord, iar secțiunea S.XXI a fost trasată pe buza prăbușită a terasei. În secțiunea S.XX au fost descoperite și cercetate trei locuințe: una getică (notată L.2, din secolul I a.Chr.), suprapusă de alta (notată L.1, sec. II-III p.Chr.) și ultima (notată L.3, sec. II-III p.Chr.), descoperită în capătul opus primelor două. În L.1 era o groapă menajeră (notată Gr.1). Atât în inventarul L.1, cât și al Gr.1 s-a găsit ceramică fragmentară dacică lucrată la mână și la roată (vase borcan, căui, căni, cănițe, străchini, fructiere). În secțiunea S.XXI s-au descoperit două gropi (notate Gr.1 și Gr.2), prima cu inventar puțin, iar a doua cu ceramică fragmentară și obiecte din bronz (plăcuțe și pandantive tubulare). Gr.2 deservea vatra unui cuptor, alături de care s-au descoperit o cataramă din bronz și două pandantive pentagonale, unul din argint și altul din bronz. Complexele arheologice ale acestei secțiuni se datează în secolele II-III p.Chr.

Raport

În perioada iulie – august 2022 s-a efectuat cea de-a 12 campanie arheologică de cercetări sistematice în situl de pe terasa superioară a râului Moldova, de la Roșiori, comuna Dulcești, județul Neamț. Obiectivul propus a fost de a finaliza cercetarea buzei prăbușite a terasei din sectorul nordic a sitului și deschiderea unei secțiuni, dispusă în cel mai îndepărtat punct al aceluiași sector, cu scopul depistării limitei de locuire. Prin urmare au fost trasate două secțiuni (notate S.XX și S.XXI), prima în latura de nord, iar cealaltă pe buza terasei sectorului de nord:

a) Secțiunea S.XX (orientată NE 400 – SV 2200) a fost deschisă în zona unei foste căi de acces a satului, mai departe de secțiunile trasate în anii anteriori. Dimensiuni: 16,00m lungime x 2,50m lățime. Stratigrafic, după vegetal, nivelul cel mai consistent este cel al „dacilor liberi”, urmat de stratul de locuire al populației getice și bastarne (secolul I a.Chr.). În privința complexelor arheologice au fost descoperite trei locuințe (pl. I/1), dintre care doar două au fost investigate exhaustiv (notate L.1, L.2, suprapuse), ultima fiind doar parțial cercetată, întrucât a fost surprinsă în capătul secțiunii. Această locuință (notată L.3) va fi cercetată în campania anului viitor. L.1 a fost descoperită la 0,30-0,40m adâncime, în zona carourilor c.1-c.3. De formă rectangulară, aceasta avea ceramică modelată cu mâna (vase borcan, căui de culoare cărămizie), dar și din varianta lucrată la roată, îndeosebi de culoare cenușie (vase de provizii, vase borcan, căni, cănițe, străchini, fructiere) (pl. II/1-3). În amestec s-au găsit și fragmente de la amfore romane, de culoare gălbuie și cărămizie, dar puține cantitativ. Interesant de menționat este pandantivul cu verigi, găsit în amestec cu ceramica din locuință (pl. II/3). Pe latura estică era o groapă menajeră, de formă circulară (notată Gr.1, surprinsă între 0,60-1,10m adâncime, cu diametrul de 0,90m), care conținea oase animaliere și ceramică fragmentară de la vase dacice, atât modelate cu mâna, cât și la

roată. L.1 aparține nivelului de locuire din veacurile II-III p.Chr. L.2 din stratul de locuire getic și bastarnic al secolului I a.Chr. era suprapusă de prima locuință (c.1-c.3). Tot rectangulară, situată la 0,60m adâncime, conținea în inventar fragmente de la cățui și vase borcan getice, de tip „sac”, în amestec cu vase fragmentare bastarne, de culoare neagră, cu toarta sub forma literei X. Importante de semnalat sunt și piesele metalice: două verigi din bronz, psalia și cercelul de tip „secure” din fier, două brățări torsionate, fragmentare, din bronz (pl. II/6; III/1-3). L.3 face parte tot din nivelul așezării secolelor II-III p.Chr., doar că, datorită surprinderii parțiale în capătul nordic al secțiunii (c.8), nu a permis să fie investigată exhaustiv. Este situată tot la 0,30-0,40m adâncime, asemenea L.1. Au fost descoperite doar câteva fragmente ceramice de la vase borcan, modelate cu mâna și căni cenușii, lucrate la roată. O piatră maronie, rectangulară, de dimensiune mare (posibil râșniță), poate sugera prezența în preajmă a unei vetre de foc, încă nedescoperită (situație similar întâlnită în locuința L.2 din S.XVII/2021). În afara locuințelor semnalate, în aceeași secțiune au fost identificate și cercetate, pe profilele stratigrafice ale laturilor de est și vest, alte două gropi menajere (notate Gr.2 și Gr.3), cu ceramică fragmentară datată în secolele II-III p.Chr. Gr.2 a fost surprinsă între 0,60-1,50m adâncime și avea un diametru de 1,00m, iar Gr.3 se situa între 0,40-1,00m adâncime și avea 0,80m diametrul. În preajma Gr.2 au fost descoperite două mărgelale albe (pl. II/4, 5), de forme și materii prime diferite.

Din punct de vedere stratigrafic, nivelurile de locuire ale secțiunii nu sunt la fel de consistente, precum cele dinspre centrul sitului, în zona buzei prăbușite a terasei. Remarcăm lipsa nivelurilor din secolele III-II a.Chr. și VI-VII p.Chr., aspect ce indică o încetare a locuirii spre latura de nord, pentru comunitățile din perioadele de timp menționate; indiciu care poate sugera o apropiere de limita locuirii sitului.

b) Semnalăm anterior scopul secțiunii S.XXI (orientată NE 100 – SV 2000), de a investiga exhaustiv buza prăbușită a terasei sectorului nordic, în vederea „salvării” complexelor și artefactelor; situație impusă de starea actuală a locului. Această acțiune, impusă de starea terasei, a început din campania precedentă, prin intermediul secțiunilor S.XVIII și S.XIX/2021[1]. În cazul secțiunii anului 2022, dispusă în paralel cu buza prăbușită a terasei, se observă că nivelul dominant de locuire este cel al așezării „dacilor liberi”, cu o grosime de circa 0,80m. Celelalte straturi sunt prezente, dar mai slab evidențiate. În nivelul secțiunii S.XXI (dimensiuni: 8,20m lungime x 2,50m lățime) s-a descoperit îndeosebi ceramică dacică, caracteristică perioadei secolelor II-III p.Chr. Au fost identificate și cercetate complexe arheologice și anume două gropi: prima, circulară (notată Gr.1, surprinsă între 1,10-1,40m adâncime și cu diametrul de 1,10m) cu puțină ceramică lucrată la roată și la mână. A doua este de formă ovală (notată Gr.2, situată între 1,40-2,20m adâncime și cu dimensiunile gurii de 1,40m x 1,00m) și avea în inventar vase fragmentare, printre care se aflau plăcuțe și obiecte de bronz nefinalizate (pl. I/2). Ultima groapă deservea un cuptor, care avea o cupolă din pietre de râu prăbușită și o vatră cu grosimea de circa 15-20cm, intens zgurificată în partea inferioară (pl. IV/3). Pe vatră se aflau fragmente de creuzete. Instalația de foc era situată între 1,00-1,40m adâncime și avea în lateral o piatră ovală, groasă, de dimensiune mare. Pe ambele părți aceasta are semne incizate (pl. IV/4-7), care nu permit încă identificarea posibilei funcționalități. Alături de vatră s-a găsit o cataramă din bronz, un pandantiv din argint (pl. III/4, 5) și altul din bronz, ultimul nefinalizat. Atât lângă vatră, cât și în inventarul Gr.2 erau plăcuțe fragmentare și două pandantive tubulare din bronz, neterminale (pl. IV/1, 2). În campaniile trecute, în aceeași zonă, au fost descoperite mai multe plăcuțe din bronz și piese în diferite stadii de prelucrare. Aceste argumente sugerează că respectivele plăcuțe serveau unui meșter local ca materie primă pentru confecționarea manuală de pandantive pentagonale, amulete tubulare și alte piese, destinate membrilor comunității „dacilor liberi” de la Roșiori. În următoarea campanie de săpături arheologice ne propunem să atingem prin cercetări limita de locuire nordică a sitului și să începem investigarea buzei terasei prăbușite din sectorul de sud.

Note

- A se vedea numărul precedent al cronicii (p. 300-304).

[Raportul 6929 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
